

29.5.2021.

Centrální podatelna MŽP
8000001363
Ev. č.: **ENV/2021/63038**
Listy/příl.: Došlo: 2.6.2021 10:54
Číslo jednací:

Č. j.: MZP/2021/530/653
Sp. zn.: ZN/MZP/2021/530/189

17
5/3

K rukám:
Ministr životního prostředí Mgr. Richard Brabec
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

→ 5400

Dávám na vědomí mé vyjádření k oznámení „Rozšíření dobývacího prostoru Jimlíkov a pokračování těžby kaolinu na výhradním ložisku Mírová“ ze dne 3. května 2021.

Dále přikládám své články popisující minulou i současnou ekologickou problematiku obce Božichany i celého Karbářska.

S pozdravem

Petr Zikmund
Božichany 133
362 25
petr.zikmund1@mail.cz
tel.: 722 940 472

29.5.2021.

Č. j.: MZP/2021/530/653
Sp. zn.: ZN/MZP/2021/530/189

Vyjádření k oznámení „Rozšíření dobývacího prostoru Jimlíkov a pokračování těžby kaolinu na výhradním ložisku Mírová“ ze dne 3. května 2021

Úvodem

V Krušnohoří a Podkrušnohoří na Karlovarsku je výrazně narušené horninové prostředí způsobené minulou i současnou těžební činností. Toto narušení má za následek ztížení, popřípadě znemožnění zakládání staveb a díky půdním propadům poškozování staveb a znehodnocení zemědělského a lesního půdního fondu. Vlivem vypouštění důlních vod některé toky ztratily samočistící schopnost. Je známo, že v karlovarském kraji je zvýšený výskyt radonu. Rozptylové podmínky jsou také velmi špatné. Koncentrace oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu síry mnohdy převyšují limity až šestinásobně. Je to i součástí dědictví z dob rudého temna, kdy byli lidé dotčeni na svých právech a zdraví. I dnes je právo jednotlivce potlačováno na úkor zisku mocných. Současnou těžební činností se nejen poškozují přírodní krajiny, ale jsou potlačována zájmy i práva dotčených měst, obcí a obyvatel v nich žijících. Obrana je téměř nemožná, jelikož zájem těžebních společností je úzce propojen se zájmy státu. Postavit se tomu je donquijotský boj s větrnými mlýny. Zkusme si na malou chvíli představit, že by těžební společnosti dotčeným městům a obcím za devastaci jejich okolí vyplácely kompenzace. Dost představ a vraťme se do reality. Ačkoli můžeme, a také budeme, těžební záměry připomínkovat, docílíme maximálně drobných kosmetických úprav.

- Bylo by skvělé, kdyby Sedlecký kaolin, a.s. provedl rekultivace a sanace v daných termínech.
- Bylo by fajn, kdyby sedlečtí neotevírali nové lomy, když stávající nemají dotěženy.
- Bylo by přímo výborné, kdyby se Sedlecký kaolin, a.s. choval k dotčeným obcím i jednotlivcům velmi ohleduplně a stát i státní úřady by hájily práva a zdraví člověka na úkor zisku.

1) S důrazem poukazují, že studie vlivu na životní prostředí s dopadem na obyvatelstvo, prašnost, exhalace, hluchost, rozptylové podmínky, migrace zvěře i živočichů a hnízdění ptactva se zabývá pouze rozšířením dobývacího prostoru (dále jen DP) Jimlíkov. Vůbec se nezohledňuje celkový negativní vliv a dopad na životní prostředí se souvisejícím vlivem jak současných DP, tak i budoucích.

Rozloha stávajících i budoucích DP v okolí obce Božičany dle zjištěných dostupných informací uvedených v záměrech a na internetu:

DP Božičany (zahrnující Božičany II, Božičany-Osmosa-Jih)	914775 m ²
DP Mírová	322364 m ²
plánované rozšíření Božičany- Smolnice-Východ	194601 m ²
DP Jimlíkov (stávající těžené)	683064 m ²
DP Jimlíkov (plánovaná otvírka)	209174 m ²
DP Nová Role I (zahrnuje již těžené ložisko Jimlíkov II)	682000 m ²
DP Mírová I (Mírová - Zátíší, zmenšeno ze 733599 m ²)	656210 m ²
Celková rozloha	3662188 m²

Z důvodů rozdílného pojmenování záměrů v různých etapách těžby v daných DP, je potom velmi obtížné se orientovat ve skutečné rozloze těžených ploch (viz přiložená mapa).

2) Doporučuji již otevřené lomy dotěžit, již vytěžené lomy urychleně rekultivovat a sanovat, a teprve poté otevírat lom nový tak, aby byla návaznost na novou těžbu. Opět poté vytěžený lom rekultivovat a sanovat v návaznosti na novou těžbu a otevírat zase lom nový, a tak dále dokola, aby byla hornická činnost sedleckých maximálně ohleduplná k životnímu prostředí, svému okolí a k životu a zdraví všech obyvatel dotčených obcí. Zmíněný postup při dobývání nerostů by měl být pro Sedlecký kaolin, a.s. závazný. Současný postup při otevírání nových DP, tlačení rekultivací a sanací do neviditelná, je bezohledné ke svému širokému okolí. Např. lom Osmosa měl být kompletně rekultivován a sanován v roce 2016, ale místo toho je dál rozšiřován. DP je vyznačen i přes soukromé pozemky v blízkosti rodinných domů a zahrádkářskou kolonii. Na Báňském úřadě je zmíněný lom označen jako Božičany a Božičany 2 o celkové rozloze cca 76 hektarů

3) **Deponovaná ornice není ochranný val.** Doporučuji s předstihem, kolem plánovaného DP Jimlíkov, vybudovat ochranný val, osázet zelení a na vrch valu osadit keře. Podél celého valu vysázet pás dřevin o šířce 6 metrů směrem na Jimlíkov a Mírovou, zachovat zeleň, keře a dřeviny. Nový DP Jimlíkov nepropojovat se sousedícím starým DP. Zmíněným opatřením se omezí hlučnost a prašnost.

4) Ve studii rozšíření DP Jimlíkov není zmínka o těžbě bentonitu, který v jiných lomech Sedlecký kaolin, a.s. těží. Tím pádem ve zmíněné studii postrádám přepravu vytěženého bentonitu. Kudy bude přeprava vedena do zpracovatelského závodu (Kočkolit)? Navrhuji studii o zmíněné připomínce doplnit, včetně plánovaného množství vytěženého bentonitu.

5) Veškeré plánované a rozšiřované DP v katastru obce Božičany jsou v rozporu s územním plánem obce. S důrazem žádám, aby na to byl brán zřetel.

6) Božičany, Jimlíkov a Mírová jsou zasaženy starou hlubinnou těžbou nerostů, sahající až do 16. století. Při skrývce a těžbě dochází k otevírání starých štol, vyvěrání vod ze štol a následně k propadům svrchní půdy, poškozování zděných staveb soukromého i obecního majetku. Tím byli, jsou a mohou být lidé dotčeni na svých právech. Těmito negativními jevy se obec Božičany potýká od padesátých let minulého století. Nikdy se žádná studie tímto nezaobírala. Doporučuji vyhotovit studii, zda vlivem povrchového dobývání nerostů, při kterém dochází k otevírání starých zaplavených hlubinných děl, a u nichž dochází k vyvěrání vod ze štol, má vliv na propady svrchní půdy (eroze) a poškozování staveb (popraskání).

Obr. 1 – poškození domu

Obr. 2 a 3 – propadliny v katastru obce Božičany

7) Podotýkám, Sedlecký kaolin, a.s. nemá dostatek techniky a zaměstnanců na skrývání, těžení, rekultivace a sanace všech svých důlních děl současných a budoucích. Proto mám vážné pochybnosti, že veškeré své DP, současné i budoucí, nedokáže v plánovaném termínu

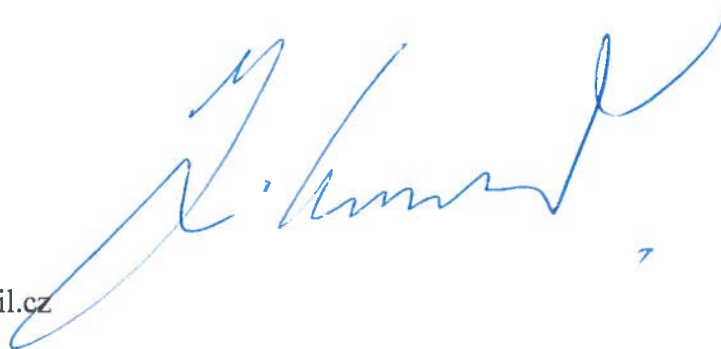
vytěžit a řádně rekultivovat a sanovat. Dále podotýkám, že sedlečtí mají jeden provozuschopný kropicí vůz. Ten druhý je zastaralý a pro poruchovost stále mimo provoz. Z toho vyplývá, že u veškerých svých povrchových lomů, současných i budoucích a taktéž komunikací, současných i budoucích, nemohou jedním kropicím vozem snížit prašnost, takže limity prašnosti budou vyšší.

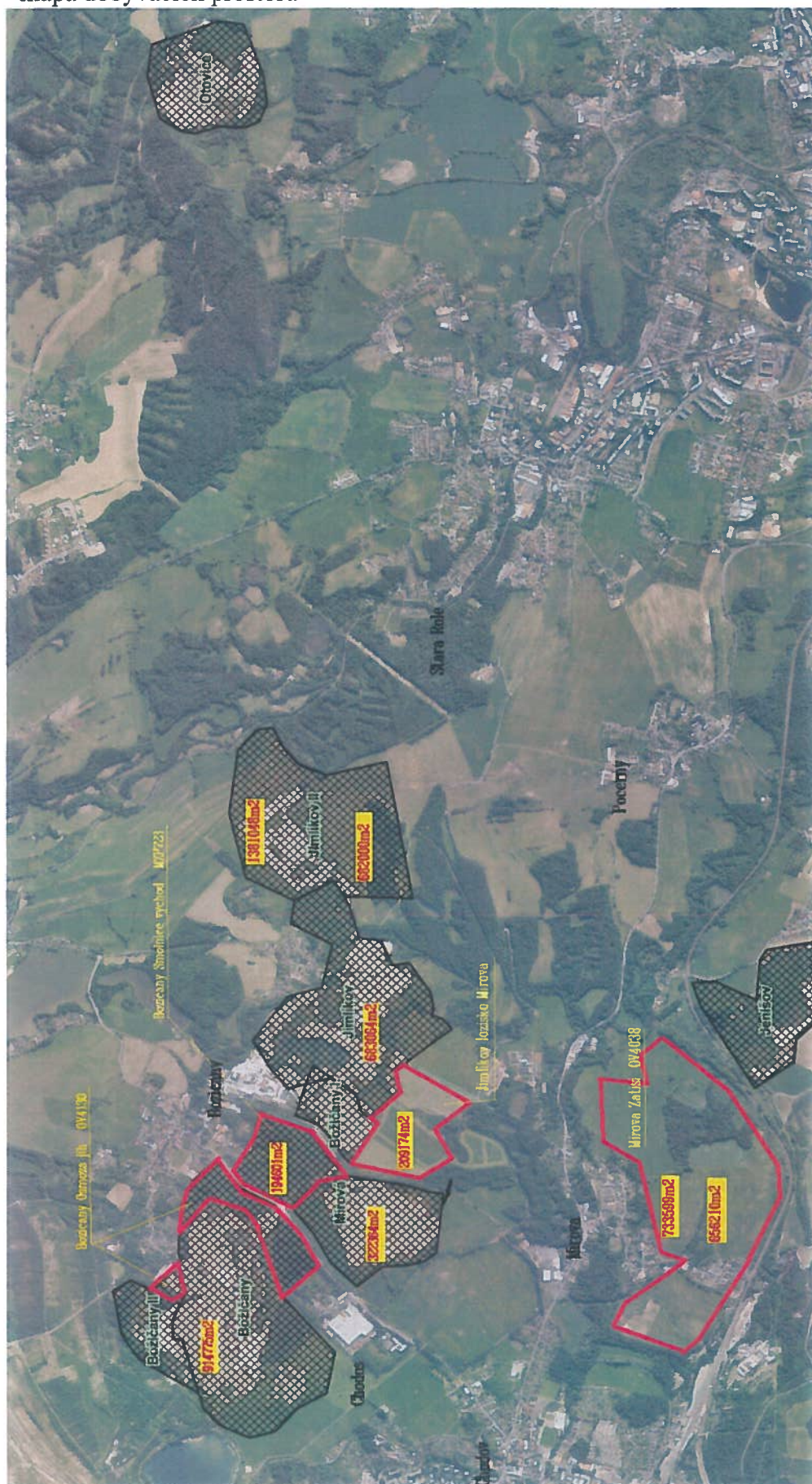
8) Před zahájením skrývky plánovaného DP Jimlíkov doporučuji v celé lokalitě plánovaného lomu provést podrobný archeologický průzkum. Tím zachránit dědictví původních germánských osídlenců, kteří tuto oblast počali osidlovat ještě před 12. stoletím. Na konci 12. století, dnes oblast dotčená těžbou, patřila k majetku kláštera ve Waldsassenu. Zmíněný klášter se významně podílel na kolonizaci německého obyvatelstva v této oblasti. Poté tento kraj připadl pod panství chodovské a v roce 1678 tyto rozsáhlé pozemky skoupilo loketské panství.

9) Upozorňuji, že důsledkem důlních děl v minulosti docházelo a i nadále může docházet k narušování minerálních pramenů. K jejich výraznému narušení došlo v roce 1995. V té době, po několik měsíců, se denně vyplavilo 26 tun minerálních solí a k trvalému poškození hlavního pramene v Karlových Varech. K tomuto narušování minerálních pramenů dochází už 130 let. Je to jako hra s ruskou ruletou. Buď se při dobývání nerostů povede nějakou žílu minerálních vod narušit, nebo ne. Je to prostě v rukou osudu. Žádná studie se nikdy touto možností narušení pramenů nezabývala. Proto navrhuji, na možné nebezpečí narušení nějaké žíly minerálních vod, vyhotovit studii.

S pozdravem

Petr Zikmund
Božičany 133
362 25
petr.zikmund1@mail.cz
tel.: 722 940 472

29.5.2021.

TÍŽIVÁ EKOLOGIE BOŽIČAN JE PROBLÉM I KARLOVARSKA

Tíživou situací kaolinových lomů na Karlovarsku se zabývá mimo jiné i koncepce životního prostředí karlovarského kraje a územní plán Karlových Varů, kde specifickým problémem v řešení území je otázka těžby kaolinu. Ta má též stanovit možnosti a meze účelového dotěžení otevřených dobývacích prostorů s respektováním charakteru neobnovitelných přírodních zdrojů s důrazem na rekultivaci a revitalizaci lokalit narušených těžbou. Při otvírání a rekultivaci ložisek prosazovat ve správních řízeních biologickou rekultivaci formou řízené sukcese. Preferovat otvírání menších dobývek oproti velkoplošným.

Snímek rozšíření dobývacího prostoru

Obec Božíčany se s hornickou činností potýká již od 16. století. Hlubinná těžba tu byla ukončena v roce 1950 a štolý byly zaplaveny. Poté započala povrchová těžba kaolinu. Otvíráním starých štol docházelo, a stále dochází, k vyvěrání důlních vod a následně k propadům svrchní půdy a poškozování staveb. V minulosti zde z povrchu zemského zmizelo několikero rodinných domů. Těžba nerostů zapříčiňuje pokles spodních vod a ohrožuje termální prameny. Tyto problémy jsou na Karlovarsku známy už 130 let. V roce 1901 došlo k průvalu teplých pramenů v hlubinném dole Marie a zastaven byl až v roce 1908 zatopením nejhlubší sloje dolu Josef v Božíčanech. V druhé polovině roku 1995 byl zaznamenán výrazný pokles termálních pramenů jako nikdy předtím. Došlo k výronu termálních vod ve Velkolomu Jiří. Tímto dalším dramatickým zásahem do přírodního systému jsou Karlovy Vary, jakožto lázeňské město, poznamenány dodnes.

Černý potok, protékající obcí Božíčany, ztratil od roku 1988 samočisticí schopnost a proměnil se v mrtvou vodu. Po té, co v roce 2010 vybudovala obec kanalizaci a Sedlecký kaolin a.s. začal 80% důlních vod, které jinak vypouštěl do potoka, využívat k plavení kaolinu, se život do Černého potoka začíná velmi pozvolna vracet. Špatné rozptylové podmínky v době inverzí způsobují koncentraci oxidu siřičitého a oxidu dusíku. K maximálním koncentracím dochází nejen v Božíčanech, ale i ve značné části Karlovarska, kde místy převyšují povolené limity až šestinásobně. Severozápadní část Karlovarska, Božíčany nevyjímaje, trpí značnou prašností,

zapříčiněnou důlní činností. Jemný prach obsahuje částice slídy, křemene, křídly a jiné. Dlouhodobé vdechování tohoto prachu a částic v něm obsažených vyvolává převážně u dětí a starších lidí onemocnění horních cest dýchacích, které u slabších jedinců přechází v astma bronchiále.

V roce 1994, v katastru obce Božičany, Sedlecký kaolin a.s. vykácel zeleň kolem lomu Osmosa v hodnotě 8.000.000 Kč a doposud nevysadil ani stéblo. Z fondu rekultivací a asanací v roce 1994, se souhlasem tehdejšího zastupitelstva Božičan, vyčerpali sedlečtí 4.000.000 Kč na pokrytí škod poškozeného rodinného domu vlivem těžby. V té době, na můj popud, jakožto zastupitele obce a minulého ministra životního prostředí Petra Kužvarta, byl nucen Sedlecký kaolin a.s. tuto částku vrátit do fondu rekultivací. Lom Osmosa měl být rekultivován už v roce 2016. Místo toho dochází k jeho rozšíření a k otevření lomu nového, vzdáleného 150 m od občanské zástavby. Rekultivace svých důlních děl tlačí sedlečtí do neviditelná. Jediná rekultivace důlního díla Sedleckého kaolinu a.s., kterou se tak rádi chlubí, je kaolinový lom v Hájků. Jaksi ale opomíjejí veřejnosti sdělit, že tato rekultivace byla uhrazena z peněz EU.

Božičanští, bydlící blíže plavírny Sedleckého kaolinu a.s., poukazují na nepříjemný, monotónní hluk, který plavírna vydává. Na druhé straně Božičan je výrobní stělna pro kočky, opět ve vlastnictví Sedleckého kaolinu a.s., kde je výrazná hlučnost drtiče materiálu. V případě měření hlučnosti je výroba vždy utlumena či zastavena. Výsledky měření hluku jsou tak pokaždé v normě. Prašnosti a zvýšené hlučnosti nepřispívá ani průjezd kamionů po komunikaci nevyhovující kamionové dopravě, která nyní vede skrze hustě zastavěnou část obce směrem na Kočkolit. Pokud se 40 tunové kamiony míjejí, jezdí po chodnicích, bezpečnost chodců, rodin s dětmi a kočárky, jenž po nich chodí, je vážně ohrožena. Chodníky obec za několik milionů vybudovala pro občany a nyní jsou kamionovou dopravou značně poničeny. Kamiony také přejíždějí v obci přes stoletý most, který po dobu své existence nebyl nikdy rekonstruován. Téměř 20 let sedlečtí stále slibují odklon kamionů mimo obec Božičany.

Na negativní životní prostředí Božičan začal poukazovat spolek deseti lidí, kteří podali připomínky na ekologii v obci, podpořené více sta podpisy. Nezávisle na božičanském spolku jsem podal podnět, kterým na narušené životní prostředí Božičan a Karlovarska poukazuji od 90 let minulého století.

26. 4. 2021 se konalo zasedání obecního zastupitelstva k projednání otevření nového lomu v Božičanech. Pro větší zájem místních uspořádala obec zasedání v sále místního sportovního klubu. Poprvé za 30 let přišli mezi božičanské zástupce Sedleckého kaolinu a.s. V diskusi představitel sedleckých p. Radim Gold obeznámil přítomné se záměry Sedleckého kaolinu a.s. Slíbil obci, před zahájením skrývky, podél celého valu, ohraničující nový lom, vysázet v pětimetrové šířce dřeviny. Dále informoval, že skrze dobývací prostor lomu Osmosa je vybudována z části asfaltová a z části šterková cesta pro kamionovou dopravu. Opět slíbil, že od 1. 5. 2021 kamiony skrze obec jezdit nebudou, avšak podotknul, že tu a tam může nějaký kamion zabloudit a skrze obec projet. Dále slíbil, že Sedlecký kaolin a.s., nad rámec svých povinností, obci na rekonstrukci chodníků poničených kamionovou dopravou nějakou částkou přispěje. Také zazněly obavy obyvatel, aby se kamiony do obce po nějakém čase nevrátily. Na to starosta Božičan p. Miloš Kameš sdělil, že nechá udělat revizi mostu a poté jej osadit

dopravní značkou vyznačující povolenou zátěž (lepší by v tomto případě byla původně zamýšlená statika mostu). Bohužel i po téměř měsíci jezdí kamiony nadále přes obec, ačkoli sedlečtí tvrdí, že mají vybudovanou objízdnou trasu a žádná omezující dopravní značka zakazující vjezd na most osazena není. Lidé dále vyslovovali obavy z nového lomu v blízkosti občanské zástavby, z poklesu cen nemovitostí, z půdních erozí, zhoršení životního prostředí a podotkli, citují: „ať kaolínky napřed vytěží jeden lom, zrekultivujte jej a pak otevřete lom další“. Poté zastupitelstvo obce Božičany jednomyslně schválilo otevření dalšího dobývacího prostoru v obci. V minulosti Krajský soud v Plzni pod sp. zn. 30A 142/2014 v rozsudku ze dne 2. 2. 2016, při řešení sporu s dobývacím prostorem v lokalitě jedné obce, ve svém usnesení mimo jiné sdělil, že při rozšiřování nebo otevírání dobývacího prostoru, jsou účastníci řízení všichni dotčení na svých právech (tj. pro posouzení účastenství je určující existence hmotněprávního vztahu konkrétní fyzické osoby k nemovitostem, které by mohly vykazovat znaky, z nichž lze odvodit přímé dotčení na právech podle paragrafu 28 odst. 2 horního zákona). V Božičanech byl účastníkem řízení Obecní úřad, Sedlecký kaolín a.s. a jiné státní instituce. Na občany se nějak zapomnělo. Je ale nutné podotknout, že božičanské zastupitelstvo i vedení obce je jakýmkoli dialogům velmi vstřícné. Zároveň je tu ekonomická provázanost obce se Sedleckým kaolínem a.s. a nemalý počet božičanských je zaměstnán u sedleckých. Tím je obecní úřad mezi dvěma mlýnskými kameny. Jedni kaolínový důl nechtějí a ti druzí jsou na něm závislí.

Vážení čtenáři, snažme se z plných sil uvěřit, že se Sedlecký kaolín a.s. bude při své činnosti vůči obyvatelům obce Božičany chovat maximálně ohleduplně a že své sliby konečně naplní. Zároveň přejme božičanským mnoho štěstí, určitě ho budou potřebovat.

Petr Zikmund
Božičany 133
362 25
petr.zikmund1@mail.cz
tel.: 722 940 472

Karlovarsko v kotli ekologické devastace

V Krušnohoří a Podkrusnohoří na Karlovarsku je výrazně narušen horninové prostředí způsobené minulou i současnou těžební činností. Toto narušení má za následek ztížení, popřípadě znemožnění základání staveb a díky poklesům půdy i znehodnocení zemědělského a lesního půdního fondu. Do území našeho okresu zasahují ze Sokolovska dvě výsypky pro hnědouhelnou těžbu - Velká Loketská a Šimolická, neprovedené odvodnění výsypek mělo za následek sesuvy sypané hlusiny.

Na devastaci lázeňské oblasti se podílí i těžba kaolinu, která se v blízké budoucnosti dostane až do okrajové části Karlových Varů. Bývalá hlubinná a současná povrchová

důlní činnost rozjela řetězec drobných či větších půdních erozí, které zapříčinují poškozování nebo zničení zděných staveb. Nemalé problémy způsobují dosud nezařazené následky po těžbě uranové rudy a výsypky radonu, který se na Karlovarsku objevuje ve zvýšených koncentracích.

Ani vodní hospodářství zde nemáme bezproblémové. V okrese je 721 km vodních toků, z toho 136 km ztratilo podstatně samočističskou schopnost, nemalá část zbývajících vodních toků je znečišťována amoniakem, železem, těžkými kovy a blíže dosud nespecifikovanými uhlovodíky, pocházejícími z těžební činnosti. Zvláště zá-

važným problémem je špatná jakost pitné vody, která je obtížně upravená a obsahuje cizorodé látky na bázi chlorovaných uhlovodíků. Špatné rozptylové podmínky na Karlovarsku způsobují v době inverzí koncentraci oxidu siřičitého i oxidu dusíku často nad úrovní imisní pánevnické okrese. Maximální koncentrace dosahují nejen Karlovy Vary, ale i značná část našeho okresu, kde oxidy síry převyšují imisní limity mnohdy až šestinásobně.

Severozápadní část lázeňského okresu také trpí značnou prašností zaviněnou důlní činností. Takto znečištěné ovzduší vyvolává převážně u dětí a starších lidí onemocnění horních cest dýchacích, které se u slabších

jedinců promění až v astma bronchiální. Nejenže těžba nerostů zapříčinila pokles spodních vod, ale narušuje i termální prameny. Problémy s lázeňskými prameny při těžbě jsou v této oblasti známy už sto dvacet let. Například první teplé vody v roce 1901 v hlubinném dole Marie byly zastaveny až v roce 1908 zatopením nehlubšího sloje dolu Josef v Božičanech.

V druhém pololetí loňského roku byl zaznamenán další výrazný pokles termálních pramenů jako nikdy před tím. V noci z 28. na 29. června 1995 došlo k výronu termální vody na Sokolovsku ve velkolemu Jiří. Tímto dalším drastickým zásahem do přírodního systému se na dno velkolemu vyplaví den-

ně bez užítiku více než 260 tun minerální soli. Jelikož se jedná o kaolin, a s tímžbyny nedala souhlas k odpisu zásob kaolinu, který se nachází přímo v Karlových Varech a v jejich okrajové části, bude do roku 1998 zahájena těžba v blízkosti lázeňského města. Dalším lomem tentokrát těsně za Karlovými Vary se stupeň nebezpečí dalšího vážného narušení termálních pramenů podstatně zvýší.

Devastace Karlovarska je vážným nebezpečím nejen pro zdejší obyvatele, ale i pro samotné světové proslulé lázně, které důsledkem takovéto izbější devastace mohou, jednoho krásného dne zaniknout.

PETR ZIKMUND

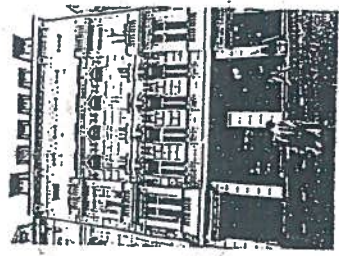
9. 1. 1996

Člen zastupitelstva dostal pokutu za informace pro tisk

BOŽIČANY (mlch). Pokud devět set korun by měl podle rozhodnutí přestupkové komise zaplatit za veřejné zveřejnění jednání obecního zastupitelstva v Božičanech jeho poslanec Petr Zikmund. Ten se měl dopustit zmíněného přestupku tím, že informoval o chybných krocích zastupitelstva tisk.

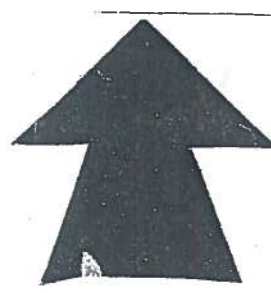
Důvodem zahájení správního řízení proti Petru Zikmundovi byl včas neupozornil tisk, k nápravě by nikdy nedošlo.

Podle Zikmundova právního zástupce Josefa Havlíčka je rozhodnutí přestupkové komise chaotické a nemá korektní právní podklad, protože jeho předmětem jsou nové články. Tisk jako kontrola veřejnosti je podle Havlíčka přistupný všem, a tudíž i poslanci Zikmundovi. Proti rozhodnutí přestupkové ko-

Karlovarské noviny
T. G. M. 32
PSC: 360 21
Karlovary Vary

práce 9. 1. 1996

práce

UTERY

Vydává Deník Práce, akciová společnost. Šéfredaktor Pavel Parma, zástupci šéfredaktora Ladislav Kadavy a Dana Zárubová. REDAKCE: Václavské náměstí 17, 112 58 PRAHA 1, telefonní provolba (02) 240 09 + přísl. linka, informatorka (02) 240 09 111, fax (02) 24 22 64 75, Příjem zpráv (02) 24 22 48 19. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Neoznačené materiály převezme ze servisu ČTK. Tisknou: Česká typografie, a. s., Praha, a Moravská typografie, a. s., Brno. Náklad ověřuje auditorská firma HZ Praha, spol. s r. o., člen Pinnell Kerr Forster Worldwide.